

Konsekvensutredning av Spelinspektionens föreskrifter gällande det nationella självavstängningsregistret

Innehåll

1	Beskrivning av problemet och vad Spelinspektionen vill uppnå	3
1.1	Kontroll i det nationella självavstängningsregistret	3
1.2	Betydelsen av korrekta uppgifter i Spelpaus.se	4
2	Alternativa lösningar för att uppnå syftet samt vilka konsekvenserna blir om reglering inte kommer till stånd	5
3	Uppgifter om vilka som berörs av regleringen.....	6
4	Uppgifter om de bemyndiganden som Spelinspektionens beslutanderätt grundar sig på.....	7
5	Förslagets kostnader, intäkter och andra konsekvenser.....	7
6	Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen.....	8
7	Bedömning av om särskild hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser.....	8
8	Utvärdering	9

1 Beskrivning av problemet och vad Spelinspektionen vill uppnå

1.1 Kontroll i det nationella självavstängningsregistret

Ett av spellagens (2018:1138) syften är att begränsa de negativa konsekvenserna av spelande, vilket bland annat innebär att motverka ekonomiska, sociala och hälsomässiga skadeverkningar.¹ Som en del av konsumentskyddet finns bestämmelser om att spelare ska kunna anmäla sig till spelmyndigheten och stänga av sig från allt spel som kräver registrering. Spelmyndigheten ska föra ett register över dessa spelare.² En följd av dessa bestämmelser är att spelare sedan den 1 januari 2019 har kunnat anmäla sig till Spelinspektionens³ register (Spelpaus.se), som tillhandahålls via webbplatsen med adressen www.spelpaus.se, för att stänga av sig från spel som kräver registrering.

Licenshavare som erbjuder spel som kräver registrering⁴ enligt 12 kap. 1 § spellagen har en skyldighet att kontrollera om en person är avstängd från spel i Spelpaus.se vid följande tillfällen:

- Registrering av spelare
- Varje gång spelaren loggar in i spelsystemet
- Inför direktriktad marknadsföring

Om kontrollen visar att spelaren är avstängd i Spelpaus.se ska licenshavaren neka spelaren registrering och tillträde till spel.⁵ Licenshavaren får inte heller rikta marknadsföring direkt mot en person som har stängt av sig i Spelpaus.se.⁶

När en licenshavare ska göra en kontroll i Spelpaus.se finns det tre olika Application Programming Interfaces (API:er), applikationsprogrammeringsgränssnitt, att välja mellan. API:erna fungerar som

¹ 3 kap. 1 § 3 spellagen och prop. 2017/18:220, bland annat sid. 91.

² 14 kap. 12 § spellagen.

³ I 2 § 1 förordningen (2018:1476) med instruktion för Spelinspektionen anges att Spelinspektionen är den myndighet som fullgör de uppgifter som spelmyndigheten har enligt spellagen.

⁴ Undantag från kravet på registrering framgår av Spelinspektionens föreskrifter (SIFS 2022:2) om undantag från kravet på registrering.

⁵ 12 kap. 4 § spellagen och 11 kap. 9 § spelförordningen (2018:1475).

⁶ 15 kap. 2 § spellagen.

kommunikation mellan licenshavarnas spelsystem och Spelpaus.se. I samband med beslut om beviljande av licens har licenshavaren tilldelats unika anslutningsuppgifter, i form av en identifikationsuppgift (Actor ID) och ett lösenord (API Key). Licenshavaren använder uppgifterna för att ställa en förfrågan gällande ett eller flera personnummer mot något av API:erna och får sedan svar om personen eller personerna är avstängda från spel. När svaret om personen eller personerna är avstängda från spel har kommit till licenshavaren, är kontrollen genomförd.

API:erna är avsedda att användas i olika syften: Ett av API:erna är tänkt att användas vid kontroll när en spelare vill registrera sig eller loggar in i spelsystemet (API inloggning) och de andra två vid kontroll inför direktriktad marknadsföring. De två sistnämnda API:erna, som är tänkta att användas inför direktriktad marknadsföring, är uppbyggda så att det ena kan användas vid förfrågan av enstaka personnummer (API marknadsföring enkel) och det andra klarar förfrågningar av upp till 10 000 personnummer åt gången (API marknadsföring mängd). Spelinspektionen har möjlighet att ta fram uppgifter och statistik från Spelpaus.se, till exempel över hur många kontroller respektive licenshavare har gjort mot Spelpaus.se och vilket API licenshavaren har gjort kontrollerna mot.

I nuläget finns inga bindande krav på att ett specifikt API ska användas vid kontroll mot Spelpaus.se, det finns bara reglerat att kontroll ska göras. Licenshavarna uppmanas dock av Spelinspektionen i samband med beslut om beviljande av licens och genom information på Spelinspektionens hemsida att använda API inloggning för kontroll vid registrering och inloggning och API:erna för marknadsföring för kontroll inför direktriktad marknadsföring.

1.2 Betydelsen av korrekta uppgifter i Spelpaus.se

Som ovan nämnts uppmanas licenshavare bland annat i samband med licensbeslutet att använda API inloggning för att göra kontroll vid registrering och spel och de två andra API:erna inför direktriktad marknadsföring. Utifrån uppgifter i Spelpaus.se bedömer Spelinspektionen att API:erna inte används i enlighet med denna uppmaning, utan att vissa licenshavare gör alla kontroller i Spelpaus.se mot ett och samma API.

Det har även framkommit att anslutningsuppgifterna som tilldelats licenshavarna inte används på det sätt som är tänkt. I en tillsynsinsats som avslutades i maj 2025 har det framkommit att licenshavare som ingår i en koncern, bestående av flera licenshavare, använder endast en av licenshavarnas anslutningsuppgifter vid kontroller mot Spelpaus.se. Utifrån uppgifterna i Spelpaus.se har det därför sett ut som att flera av licenshavarna i koncernen inte har gjort några kontroller mot Spelpaus.se.⁷

Av 18 kap. 1 § spellagen framgår att Spelinspektionen har tillsyn över att spellagen och de föreskrifter och villkor som meddelats med stöd av lagen följs. Om en licenshavare väljer att göra alla sina kontroller mot samma API har Spelinspektionen svårt att följa upp och bedöma om nödvändiga kontroller har genomförts, dvs. vid registrering, inloggning och inför direktriad marknadsföring. Även i det fall en annan licenshavares anslutningsuppgifter används blir det svårt att följa upp om en specifik licenshavare har gjort de kontroller som krävs.

Spelinspektionen vill genom den föreslagna föreskriften se till att licenshavarna använder det API som är avsett för kontrollen och att varje licenshavare använder sina unika anslutningsuppgifter vid kontroll mot Spelpaus.se. Spelinspektionen bedömer att den föreslagna föreskriften behövs för att bidra till korrekta uppgifter i Spelpaus.se. Det leder till en förbättrad möjlighet för Spelinspektionen att kontrollera om licenshavaren har uppfyllt sina skyldigheter enligt spelregleringen och därigenom upprätthålla ett starkt konsumentskydd.

För att det inte ska råda någon tveksamhet om när en kontroll är genomförd vill Spelinspektionen även genom föreskriften förtydliga detta.

2 Alternativa lösningar för att uppnå syftet samt vilka konsekvenserna blir om reglering inte kommer till stånd

Som nämnts i avsnitten ovan anser Spelinspektionen att spellagen och spelförordningen behöver kompletteras med bindande föreskrifter gällande licenshavarnas kontroller mot Spelpaus.se.

⁷ Se exempelvis beslut i ärenden med diarienummer 24Si2693, 24Si2694 och 24Si2695.

Ett alternativ till att meddela nu föreslagna föreskrifter är att inte meddela några föreskrifter gällande Spelpaus.se. Det skulle innebära att läget kvarstår oförändrat och att de problem som finns fortgår. Det skulle innebära att uppgifterna i Spelpaus.se inte är rättvisande, vilket försvårar Spelinspektionens kontroll av om licenshavaren har uppfyllt sina skyldigheter enligt spelregleringen.

Ett annat alternativ till att meddela föreskrifterna är att istället utarbeta råd som hjälp till licenshavarna. Spelinspektionen har dock vid flera tillfällen uppmanat licenshavarna på vilket sätt Spelinspektionen anser att kontrollerna ska göras. Licenshavarnas hantering är trots informationen och råden oförändrad. Spelinspektionen anser att icke bindande råd inte är tillräckligt för att komma till rätta med dessa problem.

3 Uppgifter om vilka som berörs av regleringen

En spelare ska enligt 14 kap. 12 § spellagen kunna stänga av sig från spel som kräver registrering enligt 12 kap. 1 § spellagen. Den föreslagna föreskriften ska således gälla för alla licenshavare som tillhandahåller spel i Sverige och som ska registrera sina spelare enligt 12 kap. 1 § spellagen. Undantag från kravet på registrering framgår av Spelinspektionens föreskrifter (SIFS 2022:2) om undantag från kravet på registrering.

Det här innebär att det för närvarande är cirka 80⁸ licenshavare som kommer att beröras av den föreslagna föreskriften. Dessa licenshavare har licens för värdeautomater och onlinelotterier enligt 5 kap. spellagen, licens för onlinelotterier enligt 6 kap. spellagen, licens för kommersiellt onlinespel och vadhållning enligt 7 och 8 kap. spellagen och licens för kortspel i turneringsform enligt 9 kap. spellagen.

⁸ Enligt uppgift hämtad från Spelpaus.se den 13 maj 2025.

4 Uppgifter om de bemyndiganden som Spelinspektionens beslutanderätt grundar sig på

Av 16 kap. 10 § 6 spelförordningen framgår att Spelinspektionen får meddela föreskrifter om det nationella självavstängningsregistret enligt 14 kap. 12 § spellagen.

5 Förslagets kostnader, intäkter och andra konsekvenser

Spelinspektionen bedömer att förslaget kan komma att få konsekvenser för licenshavarna. Konsekvenserna för licenshavarna bedöms bero på vilket sätt respektive licenshavare utför sina kontroller mot Spelpaus.se. De licenshavare som utför kontroller på ett sådant sätt som kommer att stå i strid med den föreslagna föreskriften, kommer att behöva ändra sina rutiner och tillvägagångssätt. Till exempel kommer de licenshavare som gör automatiserade kontroller, eventuellt att behöva göra ändringar i sina IT-system. De licenshavare som ingår i en koncern och som endast använder en av licenshavarnas anslutningsuppgifter vid kontroller, kommer också att behöva ändra sina rutiner.

Spelinspektionen bedömer att eventuella förändringar i licenshavarnas hantering av kontroller främst är av engångskaraktär. Kostnaderna för dessa förändringar bedöms bestå av ändringar av rutiner och tekniska inställningar. Kostnaderna och tidsåtgången för att genomföra förändringarna bedöms inte vara betungande för licenshavarna.

Spelinspektionen har övervägt om det finns några åtgärder som kan vidtas för att förslaget inte ska medföra mer långtgående kostnader eller begränsningar än vad som bedöms vara nödvändigt för att uppnå syftet med förslaget. Med hänsyn till att konsekvenserna inte bedöms vara betungande för licenshavarna har inga sådana åtgärder bedömts nödvändiga.

Spelinspektionen bedömer att den föreslagna föreskriften inte påverkar konsumentskyddet negativt. Föreskriften kommer endast att reglera på vilket sätt licenshavarnas kontroller mot Spelpaus.se rent praktiskt ska genomföras och inte begränsa exempelvis när en kontroll ska göras.

Förslaget kommer inte att medföra några intäkter för staten eller annan aktör. Däremot bedöms förslaget förbättra möjligheterna för Spelinspektionen att följa upp om licenshavarna har uppfyllt sina skyldigheter enligt spelregleringen. Spelinspektionen bedömer också att förslaget kommer leda till en mer effektiv tillsyn, vilket kommer att innebära att mindre tid och resurser behöver användas.

6 Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Regelverket avseende lotterier och annat spel om pengar är inte harmoniserat inom EU. Spel om pengar utgör en tjänst enligt fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (FEUF). Detta innebär att medlemsstaterna är fria att lagstifta på området, under förutsättning att bland annat FEUF:s generella regler om de fyra friheterna och sekundärrätten beaktas. Nationella åtgärder som inskränker de grundläggande friheter som garanteras av FEUF kan vara berättigade endast om de tillämpas på ett icke-diskriminerande sätt, motiveras av tvingande hänsyn av allmänintresse, vara ägnade att säkerställa det mål som eftersträvas genom dem samt inte går utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål. Vid framtagandet av föreskrifterna har Spelinspektionen beaktat FEUF:s krav på legalitet, förutsebarhet och proportionalitet. Spelinspektionen bedömer att regleringen överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till EU.

Spelinspektionen har gjort bedömningen att dessa föreskrifter ska anmälas till Kommerskollegium (notifieras) i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster.

7 Bedömning av om särskild hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

De aktuella föreskrifterna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2026. Föreskrifterna kan innebära att licenshavare behöver ändra sina rutiner och tillvägagångssätt

för utförandet av kontrollerna mot Spelpaus.se, till exempel att justera i sina IT-system för att möta de nya kraven. I och med att föreskrifterna beräknas kunna beslutas av Spelinspektionen i maj 2026 ges licenshavarna drygt två månader att genomföra eventuella förändringar.

Det bedöms behövas informationsinsatser till licenshavare som berörs av föreskrifterna för att uppmärksamma dem om att nya regler kommer att börja gälla för kontrollerna mot Spelpaus.se.

8 Utvärdering

Spelinspektionen har för avsikt att löpande utvärdera konsekvenserna av den föreslagna regleringen dels genom att följa statistik från Spelpaus.se dels genom myndighetens tillsyn. Vid behov kommer förändringar, till exempel genom justering av föreskriften eller icke bindande råd, att genomföras.